

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME
KOMİSYONU
GÖÇ VE UYUM ALT KOMİSYONU
TUTANAKLARI

6 Nisan 2022 Çarşamba

KONU:

- Gençlik ve Spor Bakanlığı temsilcilerinin, sığınmacı çocuklar ve gençler için yaptıkları çalışmalar hakkında sunumu

6 Mart 2022 Çarşamba
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati:13.35
BAŞKAN: Atay USLU (Antalya)

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Değerli milletvekili arkadaşlarımız, değerli bürokratlar arkadaşlar, basın mensubu arkadaşlarımız; herkesin ramazanı hayırlı olsun diyorum.

Göç ve Uyum Alt Komisyonu olarak çalışmalarımıza devam ediyoruz.(*)

Hemen toplantının başında birkaç şey söylemek istiyorum çünkü göç konusu, mülteci ve sığınmacı konusu artık Avrupa'nın ortasında gelişen bir olay oldu. Yalnızca Orta Doğu'da, yalnızca Afganistan'da, yalnızca Sahra Altı Afrika'da ya da Orta Afrika'da olan bir olay değil artık, dünya bunu gördü. Avrupa'nın ortasında bugün yaklaşık 4,5 milyon mülteci, sığınmacı var; 10 milyon insan evinden, yurdundan edildi ve 4,5 milyona yakın Ukraynalı da kendi ülkesini terk etmek zorunda kaldı.

Evet, Rusya'nın Ukrayna'ya saldırmasıyla büyük bir dram yaşanıyor, bir savaş yaşanıyor ve bu Avrupa'nın ortasında oluyor. Bu olay da gösterdi ki -Komisyon olarak farklı zamanlarda hep söylüyorduk- “Herkes göçmen, herkes sığınmacı olabilir.” Bu sığınma konusu, göçmen konusu, göç konusu insanoğlu dünyaya geldiği andan itibaren vardı, tarihin her döneminde de olmuş ama maalesef, bu yüzyılda daha çok olmuş, çok daha ciddi bir sorun hâline gelmiş. Bugün dünyada 250 milyondan fazla göçmenden bahsediliyor ve bunun 70 milyonunun kendi ülkesinden farklı noktalarda sığınmacı olarak yaşadığı söyleniyor, büyük bir kısmı da çocuklar ve kadınlar. Yine Ukrayna'daki savaş sonunda da çocuklar ve kadınlar tabii ki ciddi bir şekilde zarar gördüler.

Oradaki olaya şöyle bakacak olursak; mesela, Ukrayna'dan ayrılmak isteyen farklı ırklarda, farklı milletlerde, farklı dinlerde olan insanların Avrupa'ya kabul edilmediğini gördük bu süreçte, ayrımcılığın orada da devam ettiğini gördük; ırkın farklı, rengin farklı, göz rengin farklı diye trenlere bindirilmeyip farklı ülkelere, Avrupa ülkelerine iltica etmelerine engel olduğunu gördük. Evet, Avrupalıların Ukraynalıları kabul etmelerini takdir ediyoruz, tebrik ediyoruz, çok güzel bir pozisyon. Olması gereken pozisyon buydu ama aynı hakkın diğer insanlara, diğer sığınmacılara da gösterilmesi gerekiyor. Avrupa basınında, Avrupa siyasetçilerinde hakikaten çok kirli bir dil gördük bu süreç içerisinde yani işte Ukraynalı mülteciler için “Bizden olanlar, iyi nitelikte olanlar” diğerleri için ise işte “Onlarla kıyaslanamayacak, o kıyaslanamayan diğer mülteciler” gibi kelimelerin kullanıldığını gördük. İşte, Yunanistan Başbakanı “Ukraynalı mültecileri kabule hazırlanıyoruz.” diye bir açıklama yaparken aynı tarihlerde, Ege'de farklı noktalardan Ege'yi geçmeye çalışan, Yunanistan'a sığınmaya çalışan sığınmacıların geriye itildiğini, hatta ölümüne göz yumulduğunu gördük.

Değerli arkadaşlar, sığınmacılık evet, bir insan hakkıdır, onlara tanınan koruma ve acil yardımlar ayırım yapılmadan sağlanmalıdır. Avrupa'nın bu konudaki ikiyüzlülüğünü, zihin dünyası kodlarındaki çarpıklığı bu olayda bir kere daha gördük. Şimdi, Uluslararası Adalet Divanının hızlı bir şekilde Ukrayna'daki sivil ölümleri konusunda harekete geçtiğini görüyoruz. Güzel, takdir ediyoruz ama Uluslararası Adalet Divanı, Suriye'de çocukların üzerine, kadınların üzerine bombalar atılırken niye hiç harekete geçmedi? Yani bunu da sormak herhâlde insan olarak hepimizin hakkıdır diye düşünüyorum. İnsan haklarına inananlar ne Ukrayna'da ne Suriye'de ayrımcı bir şekilde insanlığın ölümüne sessiz kalmamalıdır diye düşünüyorum.

* Coronavirüs salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

Şimdi, çok ilginç bir nitelendirme var, bir muhabir diyor ki: “21’inci yüzyılda Avrupa’nın ortasında bombalanan şehirlerin görüntüsünü, sarışın mavi gözlülerin mülteci olmasını içime sindiremiyorum.” Ne kadar insan haklarına aykırı, ne kadar itici, insani olmayan, hukuki olmayan bir dil yani Suriye’de bombalananları, Yemen’de bombalananları, orada ölenleri hiç görmediler, oradaki çocukların çığlıklarına sessiz kaldılar, orada yok olan şehirlere sessiz kaldılar, şimdi diyorlar ki: “Avrupa’da bunun olmasını içimize sindiremiyoruz.” Biz, sığınma hakkının, işte, ne bileyim, renklere göre, gözlere göre güncellenmesini istemiyoruz. Sığınma hakkı herkes için geçerli olmalıdır. Bu Komisyonunda ilk günden itibaren -bütün siyasal partilerden arkadaşlar var- aynı mantıkla çalıştık. Nerede bir sığınmacı varsa onların dertleri nedir, onlarla ilgili hangi adımları atabiliriz; bununla ilgili çalışmalarını yaptık, yapmaya da devam edeceğiz. Ama Ukrayna’da ortaya çıkan ya da Rusya-Ukrayna savaşı sonunda ortaya çıkan bu süreç, insanlığın, özellikle Avrupa’nın bir kez daha kendisini gözden geçirmesi gerektiğini ortaya koymuştur.

Bir de -her seferinde söylüyoruz- iç siyasetimizde de pozisyon almak isteyen bazı kişilerin çok hızlı çıkış yaparak Suriyeliler konusunu, sığınmacılar konusunu istismar ettiğini görüyoruz. Hepimiz biliyoruz arkadaşlar, bu dil, ucuz siyasi popülist bir dil; işte Avrupa’nın içinde bulunduğu bir durum bu. Bu dilin bize yakışmadığını, medeniyetimize yakışmadığını, tribünlere oynamanın gerçekçi bir politika olmadığını her seferinde söyledik, söylemeye de devam ediyoruz. Yani bazen şöyle şeyler duyuyoruz: “Yollayacağız.” Göç hukuku çalışan bir hoca, bununla ilgili çok güzel bir cümle kurmuş “Göç hukukunun da bir dili vardır, uluslararası hukuk açısından bir dili vardır; bu dilde sığınmacılar için ‘Ülkelerine yollayacağız.’ diye bir tabir yoktur.” diyor. Eyvallah, gönüllü geri dönüş vardır, güvenli bölge sağlanır, orada güvenlik sağlanır ve bu insanlar onurlu bir şekilde, gönüllü bir şekilde, güvenli bir şekilde ülkelerine dönerler. Bu, evet, sığınmacıların geri dönüş süreçleri için konuşulabilir ama ortada insan hakları açısından ciddi dramların yaşandığı, daha evvelsi gün çocuklara bombanın atıldığı bir ülkeye “O insanları yollayacağız.” demek “Ölüme geri göndereceğiz.” demektir. Bu, ne insanidir ne hukukidir; bu dil yalnızca -biraz önce söylediğim gibi- siyasi amaçlar için sığınmacılığı kullanmak isteyenlerin kullandığı, takındığı bir istismardır. Bu, doğru değildir. Sığınmacı karşıtı olmak ile sığınmacılar için farklı planlamalar yapılmasını istemek, uyum çalışmalarında daha planlı olmayı istemek farklı şeylerdir; ikincisi, makuldür, insanidir, hukukidir, siyasetin söylemesi gereken bir konudur ama direkt sığınmacı karşıtı olmak ne insanidir ne hukukidir; bunu birbirinden ayırmak lazım. Evet, sığınmacılar konusunda tribünlere oynamak yerine, yapmamız gereken, adım atmamız gereken politikalar var, ortaya koymamız gereken stratejiler var, eksiklerimiz var, fazlalarımız da var, yanlışlarımız var, doğrularımız var; bunların konuşulması doğrudur ama bir istismar aracı olarak kullanılması yanlıştır diye düşünüyorum. İşte tam bu noktada sığınmacılar için...

Türkiye’de -biliyorsunuz- 3 milyon 700 bin Suriyeli, onun dışında da 400 bin kadar da farklı milletlerden gelmiş, uluslararası koruma başvurusunda bulunmuş sığınmacılar var yani 4 milyon civarında sığınmacı var. Bunlarla ilgili ne yapmamız gerekiyor, hangi uyum politikalarını ortaya koymamız gerekiyor, hangi entegrasyon çalışmalarını yapmamız gerekiyor? Evet, üzerinde konuşmamız gereken konu budur. Bu konuda hangi adımları eksik attık? Evet, bunları konuşmamız gerekiyor, siyasetin bunları konuşması gerekiyor. İşte, biz de zaten Komisyon olarak bunları konuşuyoruz.

Bugün de -çok ilginç bir konu tabii- entegrasyon ve spor... Sığınmacılar için spor alanında neler yapılması gerekiyor, spor yöntemiyle nasıl bir entegrasyon çalışması yapılabilir konusunda Gençlik ve Spor Bakanlığımızın yaptığı çalışmaları dinlemek üzere Gençlik ve Spor Bakanlığımızdan Gençlik Hizmetleri Genel Müdürümüzü ve ekibini davet ettik. Onlar, Gençlik ve Spor Bakanlığımızın sığınmacı çocuklar ve gençler için yaptığı çalışmalar konusunda bize bilgiler sunacaktır.

Tekrar, hoş geldiniz diyorum.

Sayın Genel Müdürüm, Komisyonumuzda bütün partilerden arkadaşlarımız var yani Komisyonumuz -daha önce de Komisyon toplanırken hep söylüyoruz, tekrar söyleme gereği hissediyorum- bütün partilerin ortak kararıyla kurulmuş bir komisyon. Hedefimiz de sığınmacı çocuklar, gençler ve sığınmacılar için neler yapabiliriz? Uygulamada politika eksiklikleri veya mevzuat eksiklikleri söz konusuysa özellikle mevzuat konusunda neleri değiştirebiliriz? Bu konularda bize söylemek istedikleriniz varsa da onları almak isteriz, Meclis olarak da elimizden geleni yapmaya çalışırız.

Buyurun.

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI GENÇLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ EMRE TOPOĞLU – Öncelikle çok teşekkür ediyoruz Başkanım.

Komisyon üyelerimiz, hepinizi öncelikle saygıyla selamlıyoruz, hayırlı ramazanlar diliyoruz. Biz, bugün -aslında siz de bahsettiniz, çok güzel özetlediniz- gerçekten çok önemli ve -önümüzde rakamlarda var- çok net olarak gördüğümüz bir konu.

Ben önce şöyle bir giriş yapmak istiyorum müsaadenizle...

Bu arada, arkadaşlarımı da tanıtmış olayım. Ben Emre Topoğlu, Gençlik Hizmetleri Genel Müdürü olarak görev yapmaktayım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Genel Müdürün genç olması lazımdı, genç yani.

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI GENÇLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ EMRE TOPOĞLU – Çok teşekkür ederim, sağ olun.

Cemal Bey, Daire Başkanımız, aynı zamanda sosyal uyum konusuyla da ilgilenen dairemizin başında. Taha Bey, uzman yardımcımız, bu alanda Uluslararası Organizasyonlar Genel Müdürlüğümüzde görev yapıyor ve “uluslararası projeler” kısmında çalışıyor, Çetin Bey de yine bizimle beraber görev yapan arkadaşlarımızdan.

Biz, tabii, konuyu, yaptıklarımızı, çok hızlı, böyle sizi de yormadan özetlemeye çalışacağız ama önce çok kısa bir bilgi vermek istiyorum müsaadenizle: Aslında, Gençlik ve Spor Bakanlığı, çalışma alanı olarak da baktığımızda, tabii, birçok geniş bir alana sahip ama özünde baktığımızda gençlerin bulunduğu her alanda var olma mücadelesi veren bir Bakanlık yani bilim, sanat, kültür, spor aklınıza ne gelirse... Bunu hangi yollarla yapıyoruz? İşte, şu an Türkiye genelinde 81 ilde -genç ofisler ve gençlik merkezleri anlamında söylüyorum- 700 adet gençlik merkezimiz var; bunların bir kısmı üniversite kampüslerinde, bir kısmı da şehirlerde, ilçelerde bulunan gençlik merkezleri. Yine, 50'nin üzerinde kamp merkezimiz var; buralarda, aslında sadece farklı ülkelerden ülkemize gelmiş kardeşlerimiz için değil ülkemiz içerisinde de çok ciddi şekilde, yılda 200 bin genç kardeşimizi misafir ettiğimiz gençlik kamplarımız var. Aslında, bunların hepsi sosyal uyumla ilgili olduğu için söylüyorum.

Spor da aslında iki temel hedefimiz var: Bunlardan bir tanesi, malumunuz olduğu üzere, elit sporcu yetiştirebilmek; bunun için de farklı bir genel müdürlüğümüz ve çalışma alanı var yani TOHM'lar gibi Türkiye Olimpiyat Hazırlık Merkezleri, SEM'ler gibi -Sporcu Eğitim Merkezleri gibi- merkezlerimiz var ama bir taraftan da bunu sağlayabilmek için asıl yapmamız gereken, belki de çok sık duyduğumuz sporun tabana yayılması meselesi; bununla alakalı da bütün birimlerimiz aslında bu çalışmayı yapıyor. Biz de Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü olarak, farklı federasyonlarımızla protokoller imzalayarak gençlerimizi bu alanda spora yönlendirmeye gayret ediyoruz.

Yetenek taraması gibi ilkokullarda şu an devam eden, 3'üncü sınıf öğrencilerine yapılan ve bu alanda tespit edilen gençlerin yönlendirilmesi gibi faaliyetlerle aslında biraz önce bahsettiğim amaçlar doğrultusunda çalışmalar yürütülmekte.

Asıl meseleye geldiğimizde yani göç ve sosyal uyum konusuna geldiğimizdeyse aslında Bakanlığımızın özellikle kendi bütçesiyle devam ettirdiği yani bu bahsettiğim faaliyetlerle devam ettirdiği çalışmalar olmakla birlikte, uluslararası fonlar marifetiyle de devam ettirdiği projeler var. Bugün sizlere bunlardan çok kısa, hızlı hızlı bilgi vereceğiz; 9-10 projeyi özet hâlinde geçmek istiyoruz: Bunlardan bir tanesi, 2016 yılında imzalanan, ana ortaklarından bir tanesinin UNICEF olduğu Sosyal Uyum ve Gençlik Katılımı Projesi. Müsaadeniz olursa ben hızlıca bununla alakalı hususlardan bahsedeceğim, arkadaşlarımız da diğer projelerden hızlı hızlı bahsetmiş olacaklar.

Böyle, zaten isminden çok aşikâr olarak görülmekte. Aslında temel problemlerden bir tanesi... Ki şu an 3 milyon 754 bin civarında kayıtlı Suriyeli kardeşimiz gözüktüyor ülkemizde var olan, bunların da 1,7 milyon civarı -ortalama söylüyorum- bizim “genç” diyebileceğimiz alan. Tabii, tek fark şu, belki bunu ekstra parantez içerisinde söylemek lazım: Bizim “genç” kavramımızla belki o kardeşlerimizin “genç” kavramını bir tutmamak lazım çünkü daha erken yaşta çalışma hayatı, iş hayatı vesaire gibi durumlar ön plana geldiği için, belki rakamlarda bu anlamda bir farklılık söz konusu olabilir ama biz 10 ile 29 arasına baktığımızda, yaş aralığı aşağı yukarı 1,6-1,7 milyon civarına tekabül ediyor. Tabii, bunların tamamı, belki çok net olarak birçok imkândan yararlanamıyor olabiliyorlar. Önce tespit yapmak istedik, biz aslında bunu, çalışmalarımızı zaten yapıyorduk ama bir alan taramasıyla başladık biz bu işe. Öncelikle Göç İdaresinin bize verdiği -o dönem için söylüyorum- kayıtlı nüfusun en yüksek olduğu illerle başladık; bunlara 16 ille başladık, şu an 25 ilde devam ediyor; bunları hızlıca görebiliriz ekranda. 25 ilde şu an bu projemiz devam ediyor. 8 Nisan 2016 tarihinde imzalandı. O günden bugüne her yıl yeniliyoruz bu çalışmamızı ve şu an 15,395 milyon dolar gibi bir rakam bütçelendirildi; bunun kimisi fondu, kimisinin fonu henüz temin edilmemiş ama netice itibarıyla bu çalışma başlamış durumda.

Burada “ne yapıyoruz” noktasında baktığımızda, öncelikle, bu çalışma özel bir çalışma olduğu için özel personellerle çalışmaya gayret ediyoruz. Bu proje kapsamında şu an bizimle birlikte çalışan 215 personelimiz var, diğer personelimiz zaten projenin içerisinde yer alıyorlar; bunlardan 100 sosyal çalışmacımız, 27 psikoloğumuz, 29 tercümanımız, 52 şoförümüz var ve 7 idari personel de merkezde görev yapan ve bu işleri koordine eden arkadaşımız bulunuyor.

Proje kapsamında 3 temel başlığımız var: Bunlardan bir tanesi, Bizim “sosyal uyum” dediğimiz ama literatüre baktığınızda “ergen gelişim ve katılımı” diye de ifade edilen bir alandır. Yine, Çocuk Koruma Programı “psikososyal destek” diye tabir ettiğimiz bir alan var ve eğitimler. Aslında, Türkçe eğitimler olarak başlayan bu eğitimler daha sonra, yıllar içerisinde biraz daha farklı alanlara da evrildi. Müsaadeniz olursa bunlara tek tek girmeyeyim ama şunu söyleyebilirim: Özellikle meslek edindirmeye yönelik çalışmalar bu program kapsamında devam etmekte.

2016 ve 2022 yılları arasında baktığımızda aslında -dediğim gibi- önce alan taramalarıyla başladık. Bu alan taramalarında, özellikle bu belirlenen illerde yani 16’yla başlayan ve 25’e artan...

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Özür diliyorum, sunumu isteyeceğiz sonra sizden.

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI GENÇLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ EMRE TOPOĞLU – Tabii ki. Bunların hepsini hemen sizlere aktarabiliriz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Anlaşıldı zaten.

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI GENÇLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ EMRE TOPOĞLU – Evet, bunların hemen ekstralarını da dağıtabiliriz. Ben özet geçiyorum, daha detaylı bilgileri de paylaşabiliriz.

Bu 25 ilde gönüllülerimizle, onlarla beraber bu alan taramalarını gerçekleştirdik ve alan taramalarında öncelikle, hangi arkadaşlarımızın hangi faaliyetlere erişemediğini tespit ettik çünkü bizde, bizim çalışmalarımızda en önemli kısım aslında gönüllülerimiz. Bu çalışmada da yaklaşık 4 bin civarında gönüllü kardeşimiz var. Bu noktada baktığımızda bizim hedef kitlemizde olan 78.858 kişiye

ulaşılmış ve bunlardan 22 bini de Türkçe eğitimlerine dâhil edilmiş. “Türkçe eğitimleri” dediğimiz yine iki kısımdan oluşuyor -bunu önemli olduğu için ifade etmek istiyorum müsaadenizle- bunlardan bir tanesi, Millî Eğitim Bakanlığı ve Halk Eğitim Merkezleri aracılığıyla yaptığımız sertifikalı olan. Ve daha sonra herhangi bir alanda çalışmak istediklerinde bu belgelere ihtiyaç duyuyorlar. Bir taraftan da özellikle belli yaş grubu için konuşma kulüpleri tarzında çalışmalar yapıyoruz, onları rakamlara yansıtıyoruz çünkü bunlar, bizim sürekli yaptığımız faaliyetler arasında yer alıyor.

Bu dönem, özellikle meslek liseleriyle -yine Millî Eğitim Bakanlığımızla yaptığımız bir çalışma bu- 25 ilde 56 gençlik merkezimizde 14-22 yaş arasındaki gençlerimize... Şu çalışma başladı, şu an hazırlıkları tamamlandı, bu yıl da uygulama aşamasına geçilmiş oldu. Bu belirttiğimiz illerde gençlik merkezlerimizi en az 2 tane meslek lisesiyle eşleştirdik; hangi alanlarda ihtiyaç var, bu kişileri hangi alanlara yönlendirebiliriz noktasında bir çalışma başlatmış olduk; bu da önemli bir alan olarak inşallah karşımıza çıkmış olacak.

Onun dışında, aslında bizim gençlik merkezlerimizin ana gündemi olan özellikle inovasyon konusu ki bizde malumunuz kod adı yani yazılım ve kodlama projelerimiz uzun yıllardır devam ediyor. Gençlik merkezlerimizde şu an 66 dene-yap teknoloji atölyeleri kurulu ve eğitim faaliyeti devam ediyor, yıl sonuna kadar da inşallah 34 atölye de tamamlanıp 100 atölyeye tamamlanmış olacak; bunların hepsi gençlik merkezlerinde. Bu inovatif çalışmalar ya da inovasyon odaklı çalışmaları aslında biz her alanda yapıyoruz. Burada herhangi bir kişi ayırt etmeksizin yapmaya gayret ediyoruz. Bu noktada baktığınızda dijital, robotik, e-spor dâhil bu alanlarda da farklı çalışmalar şu an gençlik merkezlerinde yürütülmekte. Bunlara çok detay detay girmiyorum ama isterseniz hepsiyle ilgili dokümanları sizlere sağlayabilirim. Ama genel, en genel hâliyle söylersek bu faaliyetlerin özünde şu başlıkları sayabiliriz: Bunlardan biri sportif faaliyetler ki bazı branşlar hakikaten çok ön plandaydı ama biz farklı branşlara da bugün o kardeşlerimizin yönlendirilmesini sağlamaya gayret ediyoruz. Sportif faaliyetler önemli bir yer tutuyor. Zaten her anlamda, sosyal uyum için, takım çalışması çok önemli bir ayrıntı ama bir taraftan da doğru meşguliyet kazandırmak adına da bu faaliyetler çok kıymetli. O yüzden, bizim çalışmamızda da ana maddelerimizden bir tanesi bu.

Onun dışında aile ziyaretleri, dil eğitimleri derken burada ana omurga Türkçeyle başlamıştı zaten, projenin özünde de bu vardı. Aslında, burada, Türkçe öğrenmelerini istemek ya da istenmesinin özünde ya da altında yatan sebep yaşam becerileri kazandırabilmek çünkü burada yaşıyorlar, daha kolay iletişim kurabilmeleri adına başlamıştı bu çalışma; talebe göre de belli yerlerde İngilizce ve Arapça devam eden çalışmalar oldu. Onun dışında yarışmalar, sportif faaliyetler, ortak kültür gezileri gibi aslında birçok faaliyet şu an devam ediyor. Yani gençlik merkezinde var olan programların tamamı aslında bu kardeşlerimiz için de beraber, ayrı ayrı değil, böyle bir ayırımımız yok, hepsi beraber bu illerde... Yani özel bir gençlik merkezini ayırıp burası “sosyal uyum merkezi” demedik, tamamında bu faaliyetler devam etmekte.

Özellikle, birkaç tane fotoğraf koyduk ki belki ben eksik anlatabilirim ama bazen fotoğraflar benim anlattıklarımın daha çok şey ifade ediyor olabilir. Ortak kamplar demiştim. Her yıl düzenli olarak gençlik kamplarında yine “sosyal uyum” adı altında kamplar yapıyoruz. Burada hiçbir eğitim vermiyoruz, önce onu söyleyeyim. Yani özel olarak bir saat bir eğitimci geliyor, bu kişilere eğitim falan vermiyor. Genel itibarıyla bizim kamplarımızda çalışma sistemi istasyon şeklinde oluyor yani on beşer dakikalık istasyonlar şeklinde oluyor. Özel programlanmış bir eğitim vermiyoruz. Yirmişer kişilik gruplar 10-15 istasyonda dolaşarak... Bunlar işte resim, el sanatları, müzik, tarih, kültür, medeniyet adına ne dersanız birçok farklı başlık var; ortak değerler, evrensel değerler diyebileceğimiz kavramlarla ifade edilebiliyor. Onun dışında da özel olarak farklı illerdeki arkadaşlarımızı zaman zaman bir araya topladığımız özel buluşmalar yapıyoruz. Burada iller birbirleriyle tecrübe aktarımı da yapmış oluyor, bu anlamda da önemli gördüğümüz hususlardan bir tanesi.

Tamamına baktığımızda yani bu faaliyetleri ayırt etmeksizin baktığımızda toplamda şu an bu proje kapsamında 1 milyon 362 bin 901 kardeşimiz -bugün itibarıyla söylüyorum- bu faaliyetlere erişmiş. Kimisi belki mükerrer olarak birden çok faaliyete katılmış ama kimisi sadece tek bir faaliyete katılmış olabilir, o anlamda bunu ayırt etmeden kümülatif rakamı söylediğimi ifade etmiş olayım. Kamplardan, son kamplarımızla birlikte şu ana kadar 4.705 gencimiz gençlik kamplarımızdan yararlanmış. Bunlar kış ve yaz kampları olmak üzere ayrılıyor, zaten kısmen bildiğinizi düşündüğüm için çok detay olarak tekrar girmek istemedim.

Sportif faaliyetlere de şöyle kısaca bir rakam vermiş olalım; evet, burada da farklı branşlarda yararlanıcı sayılarını görmüş oluyoruz: Şu an yaklaşık 60 bin futbolda, 42 bin voleybolda, 40 bin basketbolda, 32 bin yüzmede. Okçuluk çok yaygın, özellikle geleneksel okçuluk son dönemde hem misafir kardeşlerimiz için hem de diğer gençlerimiz için çok yaygın bir aktivite olarak karşımıza çıkıyor, o yüzden ciddi rakamlara ulaşmış seviyede. Diğer branşlarda da 101 bin kişi şu an bu faaliyetlerden yararlanmakta.

Bunun dışında, yeni uygulamaya koyduğumuz, sosyal girişimcilik adını verdiğimiz “UPSHIFT” programı var. Farklı ülkelerde de benzer uygulamalar vardı, biz bunu ülkemizde uygulamak istedik. Açıkçası, bu konuda çok hızlı bir giriş yaptık, tanıtımlar yapıldı. Bu noktada da sosyal girişimcilik konusunun önümüzdeki dönemin en önemli hususlarından bir tanesi olacağını düşünüyoruz. Bu konuda da farklı illerde şu an farkındalık eğitimleri başladı. Önümüzdeki dönemlerde de inşallah hem girişimcilik kapasitelerinin artırılması hem de mesleki hazırlık anlamında da gelişimlerine katkı sağlayacağını düşündüğümüz bir çalışma.

Onun dışında, farklı başlıklarımız var ama ben yine çok karıştırmamak adına girmiyorum çünkü diğer projelerimiz de var. Ekolojik kültürün oluşması adına yani bizim, genel gündemimizdeki meselelerin burada birlikte yaşadığımız ve sosyal uyuma dâhil ettiğimiz kişilerin de gündeminde olsun ya da olmasını istediğimiz için farklı başlıklarda da çalışmalar yapıyoruz. Ekolojik kültür oluşması ve hemen akabinde de “Suyu Arayanlar” adında bir kutu oyunu yaptık bu proje kapsamında. Bu “Suyu Arayanlar” -hatta ondan da inşallah bırakmış olalım- çok ilgi gördü şu ana kadar. Burada da tüm gençlik merkezlerimizde, genç ofislerimizde, diğer spor alanlarımızda ve yurtlarımızda gençlerimizle buluşturuyoruz. Burada hem farkındalık oluşturmalarını sağlıyoruz hem de yine bir sosyal uyum sağlama amacıyla yaptığımız çalışmalar diye nitelendirebiliriz.

Gönüllülük bizim çalışmalarımızın özünde var; herkes için gönüllülük, her yaş için gönüllülük. Zaten 2019 yılı Sayın Bakanımız tarafından “Gönüllülük Yılı” ilan edilmişti, o günden bugüne de devam eden bir gelenek. Bu noktada, yine tek tek bu gönüllülük meselesine girmeyeyim ama şunu da söylemek lazım, sadece hani genel tanım, kabul görmüş tanım olduğu için söylüyorum: Gönüllülük, en yalın hâliyle, ihtiyacı olan bir kimsenin ihtiyacını gidermenin kişiye verdiği haz olarak tabir edilir ama aslında, bir insanın kendisine yaptığı ya da yapabileceği en büyük yatırımdır gönüllülük. Çünkü her insanın bünyesinde barındırdığı duygular vardır; sevgi, şefkat, merhamet gibi ama kıskançlık, nefret, kin gibi duygular da var. E, beraber de yaşıyoruz, beraber yaşama kültürü burada önceliğimiz. Burada, bu yolculukta bizim beslememiz gereken duygular hangileriye -ki bunlar işte şefkat, merhamet gibi duygularsa- “İşte, gönüllülük tam olarak bu işe yarar.” mantığıyla hareket edip aslında gönüllülük faaliyetlerine çok fazlaca önem veriyoruz. Bu noktada gönüllülüğün her çeşidine yani küçük yaş grubundaki bir kişiye ders anlatmaktan tutun da yaşlı bir kişinin alışverişini yapmaya kadar -yani bu seviyeden tutun, en üst seviyeye kadar- uluslararası organizasyonlarda spor gönüllülüğü gibi en üst seviyeye kadar gönüllülüğün her aşamasında, aslında, arkadaşlarımızı yönlendirmeye gayret ediyoruz.

Bunun dışında “Vlogging” dediğimiz çok özel bir eğitimi tamamladık. Yine söylüyorum, biz faaliyetlerimizde sadece yüzde 10, yüzde 20 falan gibi bir oran vermiyoruz, tamamen yarı yarıya yaptığımız için geneli kapsıyor; tam anlamıyla sosyal uyum yani varlıkları, bulunmaları bile “sosyal

uyum” diye tabir ediyoruz. Bu noktada “Vlogging” eğitimlerine çok ciddi bir katılım oldu ve çok güzel sonuçlar da almaya başladık. Burada bu gençlerimiz yönetmenlik, senaryo, görüntü, video, kurgu eğitimleri aldı ve şu an bulundukları illerde gençlik merkezlerindeki bütün bu çalışmalarını bu kardeşlerimiz yapıyor; çok da güzel sonuçlar alıyoruz. Kısa film yarışmalarıyla onları destekliyoruz. Bu kardeşlerimize, ihtiyacı olan ve talep eden her gençlik merkezi için “greenbox”lar, “YouTube” atölyeleri ve malzemelerin tamamını biz Bakanlık olarak temin ettik, eğitimlerini de bu proje kapsamında sağladık. Bazıları şu an farklı alanlarda çalışabiliyorlar, yani “home office” çalışanlar var, dışarıdan destek verenler var ya da bizimle beraber bünyemizde bulunan ve bu çalışmalarımızı tamamlayan, devam ettiren arkadaşlarımız var. Bu arada çalışanlarımızın bir kısmı da Suriyeli kardeşimiz, bu arada onun da altını çizmiş olayım; burada bizimle birlikte çalışan yaklaşık 30-35 civarında da Suriyeli kardeşimiz var, onu da belirtmiş olayım.

Yine, bunlar zaten çok bilinen kavramlar olduğu için, Çocuk Koruma Programı da bizim için önemli hususlardan bir tanesi. Bu alanda çalışan herkesi, bütün arkadaşlarımızı özel bir eğitime tabi tutuyoruz. Yine, ailelerle özel görüşmeler yapıyoruz. Yine, psikolog arkadaşlarımızın da ilde bulunan kardeşlerimizle bireysel görüşme ve danışma saatleri var, grup terapileri var; özellikle aile ziyaretlerini çok sıklıkla yapmaktalar. Belli dönemlerde de biz onları misafir ediyoruz hatta bu kardeşlerimizi, aileleriyle, anneleri kızlarıyla, babaları oğullarıyla kamplara alıyoruz ki yapılan çalışmaları daha net, yerinde görsünler. Bu noktada, baktığımızda 136 bin kişi -ortalama söylüyorum- Çocuk Koruma Programı’ndan yararlanmış. Tabii, burada profesyonel kişilerle çalışıyoruz ve destek alıyoruz. Bir daha belirtmiş olayım, bu alandaki eğitim kurgulaması ve çalışması tarafımıza ait ama UNICEF bu noktada bizim en önemli partnerimiz ve çalışmalarımızı da beraber yapıyoruz. Hatta şunu da rahatlıkla söyleyebilirim: UNICEF, ülke içerisinde belki de birçok kurumla çalışma yapmakta ama bu kadar uzun soluklu ve geniş alana yayılmış olan bir çalışma bildiğim kadarıyla yok; bunu da belirtmiş olayım.

Aslında bu kadar şey anlattım ama özünde şunu da söylemem lazım, çok özür dileyerek söylüyorum: Bizim Bakanlığımız Gençlik ve Spor Bakanlığı dedim, biz de Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğüyüz. Az önce böyle gençlik merkezlerinden, kamplardan, yurtlardan falan bahsettim ama özünde aslında temel bir felsefe var bence. Bu, benim şahsi kanaatim; kurumsal olarak söylemiyorum ama. Gençlere değerli olduğunu hissettirmek, bu çalışmaların özünde yatan, en önemli kavram diye düşünüyorum yani onlar değerli olduklarını hissedерlerse her şeyin çok daha verimli ve anlamlı olacağını düşünüyoruz. Şu an -bunu da söylemeden edemeyeceğim- gündemde olan bir film var “Kesişme: İyi ki Varsın Eren” diye. İşte, o “İyi ki varsın.” ifadesini kullanmamızın sebebi de aslında biraz bu. Biz de bu çalışma da dâhil olmak üzere özünde -bu kadar şey söyledim ama hepsi dâhil- diyoruz ki: Etrafımızda acaba kaç tane daha “İyi ki varsın.” dememiz gereken insan var, genç var, kardeşimiz var? Biraz bu bilinçle hareket ediyoruz. Özünde hiçbir beklenti olmaksızın, sadece, yapmak istediğimiz, bu kardeşlerimize... Özellikle şu an ülkemizde misafir olarak bulunan genç kardeşlerimiz için söylüyorum çünkü kamplarda doğmuş, 7 yaşında, 8 yaşında okula başlamış ve hiç dışarıyı görmemiş -siz çok daha iyi biliyorsunuz- çocuklarımız var -biz kamplarda da faaliyet yapıyoruz bu arada; eskiden vardı tabii, şu an tahliye edildiği için onlardan bahsetmiyorum ama daha önce, ilk dönem olan kamplar için söylüyorum- hiç dışarıya çıkmamış çocuklar ya da dışarıda bir spor salonu ya da bir futbol sahası ya da -ne bileyim- bir oyun alanı, bir oyuncak görmemiş çocuklar da var. Bunu ajite etmek için söylemiyorum ama hep kötü örnekler ön planda. İnandırılmaz iyi örnekler de var. Bugün farklı yarışmalara ortak takımlar olarak çıkan kardeşlerimiz var; hakikaten çok kıymetli hususlar ya da özellikle başarılı sporcuları farklı spor kulüplerine yönlendirdiğimiz kardeşlerimiz var; hakikaten bunlar çok değerli ve kıymetli. Burada da yaptığımız şey, aslında biraz bu psikolojiden sıyrılıp -özellikle çocuklar ve erken yaştaki gençler için söylüyorum- hayata tekrar bağlanabilmeleri.

Ben kendi gördüğümü söylüyorum. Ben, bu arada, on iki yıldır Bakanlıktayım, Bakanlığın en gençlerinden birisiyim belki, çok teşekkür ederim sizlere de ama Bakanlık kurulduğundan beri bu Bakanlıktayım, şu an anlattığım projenin de başından beri varım ve bu projenin yürütücüsü olarak da görev yapıyorum. Şunu gerçekten içten söylüyorum: Kötü örnekler çok fazla olduğu için bazen algıya yenilebiliyoruz ama gerçekten çok iyi örnekler çok fazlaca var. Hatta şunları söyleyebilirim: Örneğin, babasını gözlerinin önünde kaybetmiş, 8 yaşında ülkemize gelmiş, şu an Şanlıurfa’da yaşayan bir kızımız var, şu an, inanın -sadece o kızımız için söylüyorum, diğerlerinden bahsetmiyorum- sadece onun yaşam enerjisini bile görsek şöyle diyoruz: Ya, bu kadar yaptığımız çalışma, yapılan çalışma gerçekten yerini bulmuş. O kızın hayata tekrar tutunabilmesi -çünkü çok kolay bir şey olduğunu düşünmüyorum- o bile çok değerli ve kıymetli diyoruz açıkçası kendi kendimize.

Bu noktada sizlerin de desteği çok değerli ve kıymetli; onu biliyoruz, çok da teşekkür ediyoruz. Ben biraz uzun anlatmış oldum, özür diliyorum, özetledim ama arkadaşlarımın da böyle kısa kısa... Bu proje dışında devam eden, farklı iş birlikleriyle devam eden projelerimiz var; eğer müsaadeniz olursa onlardan da hızlıca bahsedelim; sonra belki sizin öğrenmek istedikleriniz vardır, eğer izniniz olursa biz onlara da cevap vermiş olalım.

Çok teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU - Biz teşekkür ediyoruz.

Arkadaşların sunumu ne kadar sürecek?

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI GENÇLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ EMRE TOPOĞLU – Yedi sekiz dakikada bitirmiş olurlar.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU - Tamam, on dakika da onları dinleyelim. Daha sonra arkadaşlarımızın soruları varsa onları sorarız.

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI ULUSLARARASI ORGANİZASYONLAR VE DIŞ İLİŞKİLER DAİRE BAŞKANI FERİDUN CEMAL SOFUOĞLU - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyelerimiz, Sayın Genel Müdürüm, değerli arkadaşlar; bizlere bu fırsatı verdiğiniz için sizlere teşekkür ediyoruz.

Sayın Genel Müdürüm, genel hatlarıyla yürüttüğümüz Sosyal Uyum ve Gençlik Katılımı Projesi’yle ilgili sunumunu yaptılar. Bunun dışında kalan 8 tane daha yürüttüğümüz veya yürütüp tanımladığımız projelerimiz vardı; bunlardan bahsedeceğiz. Uluslararası olmayıp bizim tarafımızdan, Bakanlığımız tarafından yapılan ama biraz daha böyle ulusal nitelikte 2 tane projeden ve bir de yayınlardan bahsedip sunumumu tamamlayacağım.

Kısa adı “Qudra” olan Suriye ve Irak Krizlerine Yanıt Olarak Suriyeli Mültecilerin, Yerinden Edilmiş Kişilerin ve Ev Sahibi Toplulukların Dayanıklılıklarının Güçlendirilmesi Projemiz vardı. Bu projemiz 5 ilde yürütüldü, 2016 yılında AB hibe fonlarından yani GIZ iş birliğiyle yapıldı. 2019 yılında Bakanlığımız projeye dahil oldu, bütün yükümlülüklerini yerine getirerek projeyi tamamlamış olduk. Proje kapsamında biz sosyal uyuma katkı sağlayacak sportif, sanatsal ve kültürel aktiviteleri gerçekleştirdik. Bir diğer projemiz bir bilgi değişim projesiydi, Türkiye-Almanya Bilgi Değişim Projesi’ydi. Bu da 2017 yılında başladı, 300 bin avruluk bir projeydi. 2019 yılında bu proje tamamlandı, kısmen de bu projenin içinde Eğitim Araştırma Koordinasyon Genel Müdürlüğünde çalıştığımız dönemde yer aldık. Bir diğer projemiz -hâlen devam eden projemiz- Sporla Sosyal Uyum Projesi. Bu da 5 ilimizde yürütülmekte. Burada, Sporla Sosyal Uyum Projesi’nde dikkatinizi çekmek istediğim bir nokta var. Bütün dünyada olimpiyatları düzenleyen Uluslararası Olimpiyat Komitesinin finanse etmiş olduğu... Yani onun bir kuruluşu olan ORF tarafından finanse edilen bir proje bu. Bu yılın sonuna

doğru bitirilmesi planlanmakta, yirmi dört aylık bir projeydi. Bu proje kapsamında 15 farklı branştan yaklaşık 7 bin gencimize çeşitli eğitimler verildi, çeşitli faaliyetler yürütüldü, çeşitli ekipmanlar alındı, vesair bu tip işleri yürüttük. Aslında bitiş Mayıs 2022 yılı ama biraz daha uzatmış bulunuyoruz.

Bir diğer projemiz, Korunmasız Gençlerin Daha İyi ve Kapsayıcı Spor ve Gençlik Altyapısı ile Güçlendirilmesi Projesi. Bu da FRIT II kapsamında. Daha çok bizim yatırımlarımıza yönelik olarak gerçekleştirdiğimiz bir proje. Bu kapsamda spor tesisleri var; 12 tane futbol sahası, 1 tane tenis kortu, 6 tane spor salonu, 7 tane gençlik merkezi, yine, yüzme havuzu var bu proje kapsamında. 2024 yılına kadar da bu proje devam edecek.

Bir diğer projemiz, Suriyeli ve Türk Gençleri İçin İstihdam Edilebilirlik, Girişimcilik ve Sosyal İstikrar Projesi. Bu projede de 2,9 milyon dolarlık bir bütçe vardı. Bu kapsamda çeşitli eğitimler gerçekleştirildi. Eylül 2021 tarihinde proje tamamlandı. Bu proje kapsamında 155 gence girişimcilik eğitimi verildi, 70 genç bu girişimcilik faaliyetlerinde desteklendi, 210 genç de mentorlukla ilgili çeşitli görüşmelere katıldı.

Bir diğer projemiz, Nexus-Kariyer Rehberliği ve Sosyal Uyum Projesi. Bu da yine GIZ iş birliğiyle yapılan 2 milyon avroluk bir proje. Bu proje de 12-25 yaş aralığındaki Türk ve göçmen gençlerin mesleki eğitim ve iş birliği piyasasına girişleri konularında bilinçli karar alma becerilerini güçlendirmeye yönelik olarak geliştirdiğimiz bir proje. Bu da Ankara’da Pursaklar, Altındağ, Sincan, Batıkent; Bursa’da Osmangazi, Nilüfer; Gaziantep’te İslahiye ve Nizip; Maraş’ta Merkez ve Elbistan gençlik merkezleri aracılığıyla yürütmüş olduğumuz projelerden bir tanesi.

Bir diğer projemiz, Gönüllü Genç Hizmet Programı. Bu projemiz de 2021 yılında tamamlandı. Biliyorsunuz, 2019 yılını Sayın Bakanımız Gönüllülük Yılı ilan etmişti. Bu da bu kapsamda yürüttüğümüz bir projeydi.

Son olarak, Suriyeli ve Ev Sahibi Topluluklar İçin Koruma Hizmeti Geliştirilmesi Projesi. Bu da Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı tarafından finanse edilen bir proje. 700 bin avroluk bir bütçesi var. Burada da çeşitli gönüllülük faaliyetleri, sosyal uyuma yönelik olarak çeşitli çalışmalar yürüteceğiz. Bu proje de 2024 yılında tamamlanacak.

Bunların dışında, yine Bakanlığımızın yürütmüş olduğu 2 tane yerel ama uluslararası ayağı olan projeden bahsetmek istiyorum. Bunlardan bir tanesi, Biz Bir Takımız Projesi. Geçen yıl bu projenin içinde bizzat kendim de yer aldım. Bir pilot uygulama yapılmıştı. Bu yıl o pilot uygulama 24 ilde geliştirildi. Burada da sporla sosyal uyum faaliyeti yürütüyoruz. Aslında anlatmak istediğimi net şu şekilde anlatabilirim: 2’li eşleştirme yapıyoruz ve burada çocukların kaynaşmasını sağlıyoruz spor vasıtasıyla. Burdur’da katıldığım organizasyonda Diyarbakır ve Mardin illeri birbirine yakın olduğu için birbirleriyle eşleşmek istemişlerdi çocuklar fakat biz öyle olmayacak dedik; birisini Kocaeli’yle, birisini Ankara’yla eşleştirdik. Tabii, ilk başta birbirlerine çok yabancı gibi duran çocuklar günün sonunda “Pas ver.”e kadar geldi, bir gün sonra artık iyice birbirleriyle kaynaşmaya başladılar, programın sonunda ise şunu söyleyebilirim ki gözyaşlarıyla birbirlerinden ayrıldılar.

Bir diğer projemiz, Damla Gönüllülük Hareketi Projesi. Bu, 81 ilimizde yürütülüyor. Bu da Bakanlığımızın kurulduğu günden beri yani 2014 yılından beri yürütülen bir proje. Eğitim, Araştırma ve Koordinasyon Genel Müdürlüğünde Gönüllülük Çalışmaları Dairesi Başkanlığı yaparken bizzat projeyi yürüten kişilerden biriyim. Bu da uluslararası öğrencilerin katılımıyla yürüttüğümüz bir proje.

Yaptığımız -proje diyemeyeceğim ama- büyük hizmetlerden bir diğeri diyeceğim sunumumun sonunda; Türkçeden Arapçaya çeviri eser. Bu da ülkemizdeki göçmenlere yönelik olarak yapmış olduğumuz çalışmalardan bir tanesi. Yayın kurulumuz vasıtasıyla belirlediğimiz eserleri çevirerek ihtiyacı olan gençlere, gençlik merkezlerimize veya faaliyet yürüttüğümüz illerde okuma halkalarına bu kitapları ücretsiz olarak verip gençlerin istifadesine sunuyoruz.

Sunumum kısa hatlarıyla bunlar, bu kadar. Bunların dışında, imza aşamasında olan projeler var ama bunlara çok fazla girmeyeceğim. Yine, görüşmesini yürüttüğümüz projeler var ama sonuçta şu an elimizde net olarak bir veri olmadığı için yani net bir şey olmadığı için bunlara da girmeyeceğim.

Teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Sağ olun, teşekkür ederiz.

Arkadaşlardan sorularını alalım.

Buyurun Mahmut Bey.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Değerli milletvekili arkadaşlar, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Sunumunuz için teşekkür ederim; faydalı, verimli oldu. Eksik olmayın, var olun. Emeklerinize sağlık.

Şimdi, Sayın Genel Müdürlüğümüzün bahsettiği bütçenin maliyeti 15.395 milyon dolar, Sayın Daire Başkanımızın da anlattığı aynı. Yani, bu harcamalar burada biraz daha detaylı girilmiş; bu, bunun açılımı şeklinde diye anladım yoksa farklı mı?

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI GENÇLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ EMRE TOPOĞLU – Yok Sayın Vekilim, şöyle: 1 proje ayrı yani benim anlattığım ayrı, bağımsız bir proje, diğerleri ayrı projeler.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – O zaman bu da ayrı 15 milyon tutuyor.

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI GENÇLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ EMRE TOPOĞLU – Doğru.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani 30 milyon dolarlık 2 ayrı bütçe olmuş oluyor.

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI GENÇLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ EMRE TOPOĞLU – Doğru.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bunun ne kadarı bizim hazineden karşılanıyor- ikisinin ayrı ayrı- ne kadarını fonlardan alıyoruz; birinci sorum bu.

İkinci sorum şu: Çok doğru bir ifade kullandınız, bizim için gençler neredeyse biz oradayız; doğru. Şimdi, Suriye’de savaş vardı, insanlar can havliyle geldiler; doğru. Onlara kucak açmak insani anlamda, hukuki anlamda hepimizin üstüne düşen bir görev, bir yükümlülük, bir misyon. Ukrayna’ya da bizim Türk vatandaşı öğrencilerimiz gitti tabii ki. O öğrenci kardeşlerimiz şu anda savaştan kaçtı geldi, eğitimleri yarım kaldı. Şimdi, bu çocuklar tabii ki Değerli Başkanımıza da diğer vekil arkadaşlarımıza da mutlaka yazıyorlardır yani “Bizim eğitim durumumuz ne olacak? Acaba bize -eğitim hayatımızı savaş nedeniyle yarım bırakmak zorunda kaldık- burada yardımcı olunacak mı?” diye. Tabii siz belki “Bizi ilgilendiren işin spor kısmı Sayın Vekilim, eğitim kısmı bizi aşar.” diyeceksiniz haklı olarak ama...

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Komisyonu da aşar.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Nasıl?

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Türk vatandaşları kısmı Komisyonu da aşar, görev gasbına girer konuya müdahil olursak.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Burada Bakanlıkla aranızda bir entegrasyon olabilir belki, olması da gerekir yani o entegrasyon nedeniyle bir çalışma var mı yok mu? Yani oradaki savaştan kaçıp gelen vatandaşlarımızın Türkiye’deki eğitimiyle ilgili, bunu öğrenmek isterim.

Yine, -tabii siz o Komisyonda değildiniz ama- Göç İdaresi Başkanlığından gelen arkadaşlarımız vardı Sayın Başkanım, ben şöyle bir soru yöneltmişim o dönem: “Şanlıurfa Ceylânpınar ilçesinde kurum aracılığıyla yani daha doğrusu kurumun aracılığıyla göçmen kaçakçılığı yaptığı iddia edilen İçişleri Bakanlığı personeli var mıdır? Varsa hakkında işlem yapıldı mı?” 2 Aralık 2021’de söylemişiz, tutanaklarda var.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Cevap gelmedi mi size?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Cevap gelmedi Başkanım, bu bir.

İki: Değerli Başkanım, aynı şekilde 10 Kasım 2021 tarihindeki toplantımızda yine soru sormuşum, demişim ki o dönemin Göç Genel Müdürlüğüne: “Efendim, bu muzla ilgili sınır dışı edilen kaç kişi var, ne oldu?” Onunla ilgili de yine cevap gelmedi Değerli Başkanım, bilginiz olsun. Yani mümkünse -“Yazılı cevap vereceğiz.” demişler çünkü- bunları da takip edebilirsek sevinirim.

Bilgilendirmeniz için tekrar teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Fonların ne kadarı yurt dışından, uluslararası kuruluşlardan, ne kadarı Türkiye’den sorusuna cevap verebilirseniz...

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI GENÇLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ EMRE TOPOĞLU – Çok teşekkür ederiz.

Şöyle söyleyeyim: Bu bahsettiğimiz yani Daire Başkanı Arkadaşımızın bahsettiği son 2 proje hariç -onlar bizim kendi bütçemizden karşılanıyor ki o rakamların içerisinde yok zaten- diğerlerinin tamamı uluslararası fonlardan sağlanıyor, herhangi bir bütçe aktarımı yapmıyoruz bunlar için. Ama şu tabii ekstra bir durum: Yani bu, anlattıklarım için böyle ama onun dışında biz bu çalışmalarını ve daha fazlasını kendi bütçemizden zaten yapabiliyoruz ama bu bahsettiğim projeler yüzde 100 fonlu projeler. Onun dışında -sadece bilgi olarak ifade edeyim- bence çok önemli bir şey söylediniz. Bu noktada, öğrenci kardeşlerimiz... Elbette “Bizim işimiz.” demiyoruz, bize de ulaşan arkadaşlarımız oluyor, sürecin netleşmemesinden, henüz netleşmemesinden kaynaklı olarak biz de durumu takip ediyoruz çünkü hani, bu bahsettiğiniz mesele aslında çok uzun yıllara yayılmış ve çok uzun yıllardır devam eden bir süreç; şu an Ukrayna’daki mesele, Rusya ile Ukrayna’nın durumu henüz tam netleşmediği ve yeni olması hasebiyle biz de süreci izliyoruz ama bize de ulaşan kardeşlerimiz var. Bu durumda... Yani biz dışında tutmuyoruz kendimizi, genç varsa, evet, orada olmamız gerekiyor bir şekilde; bizle ilgili değilse ilgili arkadaşlarımızla mutlaka iletişim kurmaya gayret ediyoruz. Onu da söylemiş olayım.

Çok teşekkürler.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – YÖK’ün bir açıklaması var -tabii, bizim gündemimizde değil ama- işte “Bizdeki üniversitelerin denkliklerine, durumlarına göre ilgili üniversitelere yerleştirilmesi konusunda çalışma yapmaya başladık.” diye ama, tabii, süreci bilemiyorum şey olarak.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – O, tabii -cevap açısından değil, Sayın Başkan, yanlış anlamayın beni- şimdi “denklik” kavramı, sanki o çocukları mağdur eder. Bu çocuklar şunu söylüyor yani bizi arayanlar: “Ya, arkadaş, işte, Suriye’de savaş vardı, denklik aranmadı, bizde de savaş oldu, biz geldik yani hiç olmazsa Suriyelilere olan hakkın aynısını bize de verin.” şeklinde diyorlar. Yani şimdi YÖK’le de ben konuştum, YÖK diyor ki: “Denklik.” Yani şimdi ikisinin sebebi aynı, ikisi de savaştan kaçmış, gelmiş. Şimdi, biri yan tarafta komşumuz, insani gerekçelerden dolayı kucağımızı açmışız, her şeyiyle yardımcı olmaya çalışıyoruz; diğeri de kendi vatandaşımız yani vatandaşımızın koşullarını daha ağırlaştırmamız sanki biraz adalet duygularını zedeler gibi geliyor bana çünkü ikisi de savaştan kaçmış. Yani siz birine koşulları daha hafifletiyorsunuz, birine zorlaştırıyorsunuz; o açıdan söylüyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Şimdi, tabii, bir şey var burada yani. Suriyeli öğrenciler Türkiye’ye geldikten sonra -tabii, gündemimizde- üniversitelere yerleştirilmesi konusunda çalışmalar yapıldı. Orada da denklik, üniversitelerin kontenjanları, içinde bulundukları durumlar göz önüne alındı yani her Suriyeli öğrenci istediği üniversiteye gidip “Ya, orada ben...”

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Denklikler farklı ama...

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Tabii, şöyle, şunu demek... Orada ben elektronik mühendisliği okuyordum, Türkiye’de de şu üniversitenin elektronik mühendisliği 3’üncü sınıfına devam edeceğim deme şansı yoktu. YÖK yine bir çalışma yaptı. Sınır illerindeki üniversiteler başta olmak üzere, yine denklikleri, öğrenci durumları, sınavlara ve ön sınavlara da tabi tutarak, dil sınavlarını da gerçekleştirerek bir yerleştirme yaptı. Ha, bu, tabii, Türk vatandaşları için söylediğiniz ayrı; Türk vatandaşları için mutlaka YÖK’ün çalışması lazım ve çalıştığını da düşünüyorum ben orada. Yalnızca şunu demek istiyorum, hani her konuda oluyor Mahmut Bey bu: Suriyeli öğrenciler ile diğerlerini, Suriyelilerle bunları yan yana getirmemiz bence...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Konunun anlaşılması açısından söyledim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Anladım, bazen kamuoyunda karşılık buluyor. Siz kullanmıyorsunuz biliyorum ama mesela Meclis Genel Kurulunda en çok konuşulan ne var, biliyor musunuz? Hani, siz konuşmuyorsunuz, ben sizden duymadım ama farklı siyasal partilerden arkadaşlardan “Suriyelilere 50 milyar dolar destek verildi Türkiye bütçesinden, bu destek işte emekliye verilseydi, bu destek çiftçiye verilseydi, bu destek işte memura verilseydi.” gibi kelimeler görüyoruz. Ya, “Çiftçiye daha çok verelim, memura daha çok verelim, emekliye daha çok verelim.” söyleme hakkı var ama “Bunu Suriyelilere vermeyelim, onlara şu kadar verdik de.” dediğimiz andan itibaren orada bir ötekileştirme, bir hedef gösterme söz konusu oluyor. Bu dili kullanmamak lazım yani 2 grubu yan yana hiçbir zaman getirmemek lazım diye düşünüyorum çünkü farklı konular. Yani oradaki, Ukrayna’daki Türk vatandaşlarının, orada okuyan öğrencilerimizin Türkiye’de tekrar eğitimlerine devam etmeleri bence bir haktır. Bunu Millî Eğitim Komisyonunda, Genel Kurulda mutlaka gündeme getirelim, o konuda haklısınız ama Suriyeli çocukların da elinden tutmamız, gençlerinin de elinden tutmamız gerekiyordu. Bugün, arkadaşlara da teşekkür ediyorum ben, hakikaten o sunumlardan etkilendim, ciddi projeler, ciddi bir şey var, yaklaşım var. Türkiye’de 3 milyon 700 bin Suriyeli, 400 bin farklı uluslardan sığınmacı, işte, toplam 4 milyonun üzerinde sığınmacı var. Onlarla nasıl huzur içinde yaşadığımızın aslında bunların her biri birer ispatı, ilmik ilmik uyum çalışmalarının nasıl dokunduğunu biz burada görüyoruz, emekleriniz için de teşekkür ediyoruz.

Bir de şunu yapalım yani ben soru olarak sorayım: Bu projelerin mesela bir tanesini yerinde görmek isteriz Sayın Genel Müdürüm.

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI GENÇLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ EMRE TOPOĞLU – Çok mutlu oluruz biz de.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Hani, biz gidelim, orada Suriyeli çocuklarla, yine beraberindeki Türk çocuklarla o faaliyetlerin içinde bulunalım ve yerinde görelim isteriz.

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI GENÇLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ EMRE TOPOĞLU – Çok seviniriz, hatta bu bölgeler biliyorsunuz çok farklı yerlerde, 25 ilin haritasını tekrar açabilirsiniz.

CENGİZ DEMİRKAYA (Mardin) – Mardin varsa Mardin’e gidelim.

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI GENÇLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ EMRE TOPOĞLU – Var, Mardin de var.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Mardin, Urfa da olur; yakın yani.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Urfa, Mardin, tabii, yani o bölgelerde çok var.

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI GENÇLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ EMRE TOPOĞLU – Mesela çok ifade edildiği için söylüyorum: Kilis enteresan bir il çünkü biliyorsunuz nüfustan dolayı...

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Kilis’e de gitmedik, Kilis’e de gideceğiz inşallah.

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI GENÇLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ EMRE TOPOĞLU – Yani biz de çok mutlu oluruz açıkçası böyle çalışmada.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Tamam, bir saha çalışması yaptığımızda Sayın Genel Müdüřümüzle irtibat kuralım, onların projelerini yerinde mutlaka önce görelim.

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI GENÇLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ EMRE TOPOĞLU – Çok mutlu oluruz gerçekten.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – “Mardin’de var mı?” sorusu oldu.

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI GENÇLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ EMRE TOPOĞLU – Tabii ki Mardin’de var. Tabii, Mardin’de sosyal uyum çalışmamız çok üst seviyede var.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Tabii, Mardin biraz daha avantajlı, Mardin’de Arapça konuşulur.

CENGİZ DEMİRKAYA (Mardin) – Bizde yaklaşık 94 bin Suriyeli var.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Tabii, tabii, yani o uyum çok daha rahat olur. Şanlıurfa yine Arapça konuşur aynen, Kilis sanki Arapça...

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI GENÇLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ EMRE TOPOĞLU – Yok, evet, Gaziantep, Kilis, onlarda biraz daha düşük seviye.

CENGİZ DEMİRKAYA (Mardin) – Bizdekiler genelde Kürtçe, Arapça; 2 dil de kullanılıyor yerelde. 2 dil olduğu için de uyum sıkıntısı çok fazla olmazdı.

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI GENÇLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ EMRE TOPOĞLU – Başkanım, belki bu saha ziyaretiniz esnasında... Küçük bir bilgi daha eklemiş olayım. Tabii, bu, ülke içerisinde yaptığımız çalışmalar, bir de sınır ötesi yaptığımız çalışmalar var, onlara girmedim hiç. Aslında yerleşik olarak orada bulunan insanlarla...

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Bence güvenli bölgelerde yaptığınız çalışmalardan kısaca bahsedebilirsiniz, o önemli.

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI GENÇLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ EMRE TOPOĞLU – Tabii, şöyle: Bu, Fırat Kalkanı ve Zeytin Dalı bölgelerinde, aslında, orada yerleşik şu an bulunan ve hâlen oraya tekrar, yeniden dönen kişiler için de ortam hazırlama çalışması yapıyoruz. Bununla alakalı şu an 14 adet gençlik merkezi açmış bulunuyoruz o bölgede.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – O bölgede mi?

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI GENÇLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ EMRE TOPOĞLU – Evet, o bölgede.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Esasen oraya gidelim.

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI GENÇLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ EMRE TOPOĞLU – Ben onu diyecektim, gitmişken...

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Var bir planlamamız da onu konuşalım Mahmut Bey. Hakan Başkanımız da aynı şeyi söyledi. Özellikle hem güvenli bölge hem de İdlib’teki kampları yerinde görme anlamında bir çalışmamız var. Onu görme anlamında, tabii, orası önemli.

CENGİZ DEMİRKAYA (Mardin) – Başkanım, oralar çok yakın birbirine, şehrin diğer tarafı.

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI GENÇLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ EMRE TOPOĞLU – Tabii, tabii. Futbol sahalarımız var ve en önemlisi, orada spor tam olarak görebileceğimiz bir yer çünkü şu an kulüplerin tamamını biz kurduk, kulüpleşmeyi sağladık, şu anda federasyonlaşmayı da sağlıyoruz orada. 3 ana federasyon oluşuyor; takım sporları, bireysel sporlar ve diğer diye kuruluyor ve orada gerçekten muazzam bir ortam oluşmaya başladı, o da çok kıymetli ve değerli yani göçse mesele.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Yerinde inşallah görelim onu da.

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI GENÇLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ EMRE TOPOĞLU – İnşallah.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Genel Müdürüm, bu değerli çalışmalarınızı sınır ötesinde yapıyorsunuz. Hani, bu, en azından burada bulunan sığınmacılara, vesaireye de “Ya, bak, hakikaten orada bu yatırımlar yapıldığına göre orada artık rahat bir ortam var yani biz artık gidebiliriz ülkemize.” Şeklinde, aslında bir teşvik mahiyetinde de olur, onları en azından cesaretlendirici bir muamele, işlem olur. Yani bunun acaba ne kadarı onlara tanıtılıyor, iletiliyor bu gelen Suriyelilere? Yani böyle bir tanıtım onlara da iletilbilse... İşte, biraz önce dediniz ya “Biz şu kitapları hem Türkçe hem Arapça yazıyoruz.” Bu da Arapça ve Türkçe olarak bunların bulunduğu alanlara iletilbilse belki de kendi gönül rızalarıyla dönüşü de hızlandırmış oluruz diye düşünüyorum.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Bölgenin huzuru sağlansa dediklerin olur, bölge daha huzurlu değil. Bölgede huzur olmadığı için kaçtıkları için...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bilmiyorum yani...

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI GENÇLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ EMRE TOPOĞLU – Yani o bölgeden gelenlerin birçoğu aslında dönüyor fakat diğer bölgelerde hâlen sıkıntı devam ettiği için, diğer bölgelerdeki insanlar biraz tereddüt yaşıyorlar ama şunu yapabiliriz: Sizin ya saha ziyaretiniz olabilir, ya farklı bir durum olabilir. Bizim ayrı bir birimimiz var bu konuyla ilgilenen, o birim de ayrıca dönüş rakamları, vesaire bunlara ilişkin de sizlerle paylaşım yapabilir. Orada tam olarak yaptıklarımız, bunlara ilişkin de kısa bir sunum yapabiliriz isterseniz, onu da teklif etmiş olayım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Teşekkür ederiz, sağ olun. Tabii, dönenlerle ilgili şu ana kadar İçişleri Bakanlığı yeni bir rakam açıkladı “490 bini geçtik.” dedi yani 500 bin gönüllü, güvenli, onurlu bir dönüş söz konusu olmuş. Tabii, hani, o güvenli bölgelere dönüş mümkün ama güvenli bölgeler dışındaki bölgelere dönüş mümkün olmuyor. Küçük bir şey söyleyeyim: Fırat’ın doğusu bugün PKK ve PYD’nin kontrolü altında. Yaklaşık 750 bin Suriyeli o bölgeden Türkiye’ye geldi yani gelenlerin 700-750 bini Deyrizor ve o bölge doğumlu gözüküyor. Yani hâlâ, tabii, Türkiye’ye gelenlerin geri dönebilecekleri evleri, yurtları, mahalleleri yok. Evet, güvenli bölgede olanlar yavaş yavaş dönüyor.

İlginç bir istatistik daha var; güvenli bölgenin nüfusu savaş öncesine göre yüzde 30 daha artmış. Bu şu demek: Savaş nedeniyle diğer noktalarda bulunamayanlar -yalnızca Türkiye’de değil, Suriye’nin başka noktalarına gidenler de var çünkü o kuzeyinde ciddi bir şekilde çatışmalar olmuştu- o güvenli bölgelere gelerek veya farklı ülkelerden gelerek orada yaşamaya devam ediyorlar. O güvenli bölgelerdeki, Türkiye’nin güvenli hâle getirdiği bölgelerdeki nüfus savaş öncesine göre yüzde 30 artmış durumda. Yani, sınır ilimize bir ziyaret yapmamız gerekiyor. Oradan da aslında karşıda ne oluyor, güvenli bölgede ne oluyor, Türkiye ne yapıyor; onları görme anlamında bir ziyaret yapmamız gerekiyor Komisyon olarak.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Güvenli bölgede kalmaları bile güvenliğini güzel sağladığımızı gösterir.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Evet.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Yani, oradan kalkıp da bu tarafa gelmiyor. Bu da Türkiye’nin o bölgedeki bir başarısı yani takdir etmemiz lazım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Teşekkür ediyoruz, sağ olun.

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI GENÇLİK VE SPOR MÜDÜRÜ EMRE TOPOĞLU – Biz teşekkür ederiz Başkanım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Toplantımız sona ermiştir.

Kapanma Saati: 14.32

